[illegible] 19 VI 70

EESTI PÄEVALEHT

ESTNISKA DAGBLADET
12. aastakäik
Toimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljaandja (ansv. utg.) Hans Schöier
Peatoimetus ja talitus:
EESTI MAJAS, Stockholmis,
sissekäik, Kocksgränd 3
Aadress: Box 16320
103 26 Stockholm 16
Telefon: 21 84 48
Toimetus Eskilstunas:
Toimetaja Jüri Aus
Aadr.: Eesti Päevaleht, Box 120,
631 02 Eskilstuna. Tel.: 016/14 77 72
Tellimispostgiro nr. 28650
Tellimishinnad:
Aasta .... kr. 147:—
Termin (4 kuud) ...... kr. 52:—
Kuu .... kr. 15:—
Kuulutusehind 75 ööri mm.
Arikuulutused 1 kroon mm.
Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB
Eskilstuna 1970

Eskilstuna-Kuriren
Neljapäeval, 28. mail 1970
Upplaga C
Nr. 120 (3404)

USA mured ka meie mured
L. Vahteri ettekande II osa

L. Vahter oma ettekande teises osas käsitles peamiselt USA sisepoliitilist olukorda. Ta tähendas: Praeguses kaootilises maailmas, kus ühiskondlikud eluavaldused on kõikjal politiseeritud ning kodanike tõekspidamised sügavalt polariseeritud, näeme kõikjal siseolukorra suurenevat mõju riigi välispoliitikale. Paneme tähele demokraatia tõusvat jõuetust tänapäeva sündmuste käsitamisel. See ei käi üksnes USA, vaid peagu kõikide läänetsivilisatsiooni maade kohta.

Sündmuste üldine kirjeldamine ei luba meil tänapäeva sisuliselt mõista, paneme ainult tähele korralageduse märke nii USA-s kui ka Euroopas, kuigi viimane on nagu USA-gi oma jõukuse tipul ja kus teadus on inimestele toonud juurde niipalju mugavust. Ameerikas valitses kord vaade, et see maa jääb puutumatuks neist tänapäeva sotsiaalsest tõbedest. See on aga osutunud enesepetteks.

DEMOKRAATIA KRIIS

Tegemist on tänapäeval tõsise demokraatiakriisiga kõikjal. See kriis avaldub autoriteedi languses, olgu see kodanike suhtumises riigivõimu või seadustesse, olgu see kodudes laste suhtumises vanemaisse või suhtumises sotsiaalsete klasside vahel. Sellele kaasub tohutu moraalilangus. Ilma moraalita ei saa aga ükski ühiskond eksisteerida. Näeme ühe osa noorsoo võõrdumist ühiskonnast ja tsiviilisatsioonist, vastuhakku avaliku korra kaitsjaile, põhjendamata vandalismi, põgenemist ühiskonnast hippidena ning uimastavate ainete harrastamist. Majandusalal näeme valitsuste kasvavat võimetust inflatsiooni peatamiseks. Näeme oma ümber suurt ühiskonna polariseerimist ning gruppidesse jagunemist. Nendele probleemidele kaasuvad eriti Ameerikas rassiküsimused ning suurlinnade suurenev kriis.

Juba rida suurmehi antiikmaailmast Platoga eesotsas väitsid, et iga demokraatia kulgeb anarhiasse, kust esile kerkivad suurmehed, kes päästavad ühiskonna anarhiast ning kehtestavad diktatuuri. Sel pinnal tekkis Roomas tsesarism. President Nixon ütles oma 30. aprilli kõnes: "Meie elame anarhiaajastul välismaal kui ka meie kodus. Näeme mõttetut tormijooksu kõikidele suurtele institutsioonidele, mis loodud möödunud poole tuhande aasta kestel vabades ühiskondades".

Mõned tuntud ajaloolased ennustavad tsesarismi tulekut USA-sse presidendi võimu alalises suurenemises. Julgen arvata, ütles L. Vahter, et sel kontseptsioonil on vaid osaliselt õigus. Näib paradoksaalsena, et samal ajal kui USA presidendivõim kasvab legaalselt, väheneb ta võim selle praktilises käsitamises. See võimetus tänapäeva anarhiale lõputegemises on demokraatia kriisi tõsisemaks märgiks.

TÄNAPÄEVA ANARHIA

Kõneleja küsis milles peitub võti tänapäeva tõusvale korralagedusele, eriti ajal, kus lääneriigid on oma jõukuse tipul ja kus teadus on tohutul määral laiendanud inimese mugavusi ning jõudu. See küsimus on paljudele teadlastele tänapäeval mõistatuseks.

Niihästi Nietzsche omal ajal kui ka hiljuti surnud Bertrand Russel ütlesid, et inimese elu peamiseks tõukejõuks on tung võimule. Võimu tahte oluliseks momendiks on inimese püüe laiendada oma isikut, oma elusfääri asjadele ning teistele isikutele.

Sellega seoses näeme tänapäeval suurenevat ratsionalismi laienemist massidesse. 17. ja 18. sajandeil oli ratsionalism vaid ühiskonna tippude asi. Ratsionalism tähendab inimese enda tõusvat ärkamist oma isiku suhtes. Oma olemuselt ratsionalism avaldub masside egoismi tõusus. Nietzsche ennustas juba läinud sajandil ratsionalismi hävitavaid tagajärgi 20. sajandil, sest ratsionalism võtab kõiki asju kriitiliselt, hindab ümber kõik endised traditsioonid ja väärtused ja näeb neist mõttetust.

Sellest tulenebki kõikide endiste väärtuste kõrvaldamine tänapäeval moraali langus ning külmenemine usu suhtes. Nietzsche väite kohaselt Jumal on uuele inimesele surnud. Teadlane Cox avaldas USA-s hiljuti raamatu "Sekulaarne linn", käsitades Jumala surma tänapäeva isikule.

TUNG VÕIMULE

Kuid tung võimule ei avaldu üksnes poliitilises võitluses. Ka tänapäeva inimese tung rahale on üks võimutungi väljendusi, sest raha laiendab inimese elusfääri asjadele ja ka teistele isikutele. Ka meie ajastu teadus — tung taevaruumi ning mikrokosmilise looduse avastamisele on tänapäeva ühiskonna võimutungi väljendus. Lääne tohutu kõrge teadus on lääneühiskonna suure võimutungi märgiks. Sellest tuleneb ka tema tohutu dünaamika nii ülesehitamisel kui purustamisel.

Demokraatlikus riigis toimub poliitilise võimu saavutamine valimiste kaudu laiade masside meelitamise teel. See võitlus toimub veretult ja suunab võimutaotlejaid alalistele lubadustele valijaid valimiskastide juurde meelitamiseks. Demokraatia õrnem koht on, et ükski valitud isik ei lähe kaasa reformidega, mis peletaksid eemale ta valijad.

Siit tekib demokraatliku süsteemi võimetus rasketel kriisiaegadel, nagu see ilmneb praegu kõikjal. Tänapäeva heaoluriik ei ole tingitud niivõrd humaansetest kaalutlustest kui häältepüüdmisest ülevalt ning survest alt valijate poolt.

Tänu sellele on USA saanud imekiirelt heaoluriigiks. Mõnikümmend aastat tagasi vaadati riigile veel läinud sajandist pärinud traditsioonide kohaselt, arvati siis, et riik on öö-

Järg. lhk. 2.

Turistid Eestist

Okup. Eestist viibis Skandinaavia-reisil grupp eestlasi 25 inimeselises koosseisus. Turismigrupp viibis 5 päeva Norras ja 5 päeva Rootsis. Tuntumatest nimedest olid kaasas teatrikriitik Karin Mullas-Kask, ajakirjanik Millistver j.t.

Norras käis grupp Bergenis ja Oslos, külastades vaatamisväärsusi. Ka Rootsis toimus ringreis, mis lõppes Stockholmis, kus nad olid korteris hotell Malmenis. Ärasõit toimus reisipäeval lennukiga otse Moskvasse.

Reisijuhiks oli propagandalehe "Kodumaa" peatoimetaja asetäitja Mihailov ning üks eesti keelt mittekõnelev venelane. Vene saatkonna poolt oli kaasas seal teeniv eestlane Vello Pohla.

Kanada ei soovi muutuda USA elulaadi matkijaks

DENVER (VE) — Kanada loodusvarade minister Joe Greene rõhutas USA õlitööstuse juhtidele Denveris peetud kõnes, et Kanada kavatseb käia oma iseseisvat teed, ise kontrollida oma majanduselu, vähendada USA majandus mõju, hoiduda USA ühiskonnas tekkinud pahedest jne. See olevat valitsuse poliitika: Kanada ehitab end üles iseoma individuaalse näoga.

Kõneleja rõhutas, et USA-l tuleb edaspidi arvestada palju rahvuslikuma ja iseseisvama Kanadaga kui senini. Kanada kontrollib edaspidi eriti kõiki kapitale välismaalt, mis tegelevad loodusvaradega.

Greene, kelle kõnet kuulasid ka USA välisministeeriumi esindajad, seletas, et Kanada ei taha muutuda USA taoliseks USA poliitika pärast Kagu-Aasias, üliõpilasrahutuste ja rassipoliitika ning kiiresti kasvava kuritegevuse tõttu.

Minister vihjas isegi sellele, et Kanada võib hakata tulevikus segama USA raadio- ning televisioonisaateid, et vältida Kanada kultuuri sattumist USA mõju alla.

Ta avaldas ka seisukohta, et firmad, mis teevad endile reklaami USA televisioonis, on ostnud ära Kanada rahvusliku spordiharrastuse — jäähoki — ja tegi ettepaneku, et Kanada peaks edaspidi National Hockey League'ist välja astuma ning asutama oma hokiliiga.

Greene tegi selgeks, et ta kõne kajastab Kanada valitsuse seisukohta ja omab peaminister Trudeau heakskiidu.

Ta lisas, et Kanada kaitseb oma õlituru huvisid ja peab neid silmas edasise poliitika kujundamisel loodusvarade kasutamise suhtes. Energiaminister ütles: "Ma olen kindel, et kui Ameerikal oleks 70 prots õlist, 60 prots. loodusvaradest ja 50 prots. tööstusest väliskapitali kontrolli all, tunneks Ameerika selle üle samasugust muret nagu nüüd Kanada".

Minister leidis, et ehkki kaks naabrit sammuvad edaspidi erinevaid majanduslikke ning filosoofilisi teid mööda, peaksid nad siiski jääma koostöötahtelisteks sõpradeks.

Ta ütles, et üheks Kanada rahvustunde tõstjaks on olnud põhjaalade arendamine, kuna seal leiduvad veel piirkonnad, mis kuuluvad ätielikult Kanadale, ning mida kanada noorus võib üles ehitada minevikus tehtud vigu kordamata.

● **Kooperativa teenistuses seisev Peeter Tõnus käis USA-s tutvumas sealsete kaubandus- ja tööstusettevõtetega, külastades m.l. New Yorki, Minneapolist, Los Angelest, San Franciscot, New Orleansi, Miamit ja Washingtoni.**

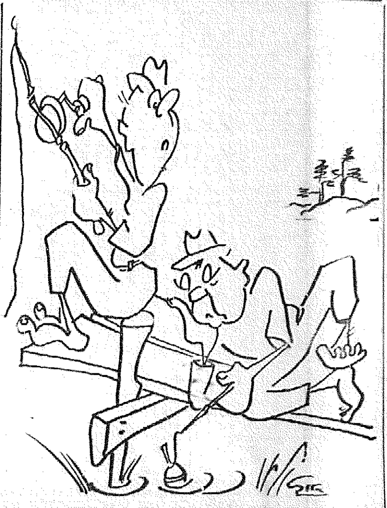

— *Oled sa kunagi näinud, et särg ujub vastuvett?*
— *Olen küll.*
— *Kus siis?*
— *Göteborgis.*

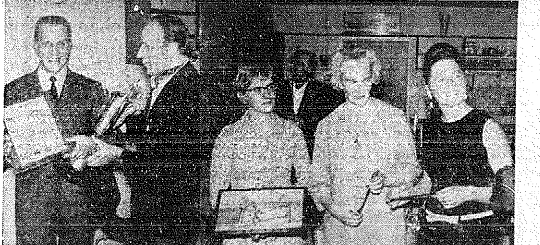

Eesti spordiseltsi "Kalevi" suusaklubi mängib Kanada suusaspordis edukat osa. Möödunud hooajale pandi punkt peale koosviibimisega Eesti Majas Torontos, kus jagati auhindu. Vasakul suusaklubi esimees Matti Jaago annab auhinda klubi soomlasest klubi liikmele ja Kanada-meistrile Kauko Riihiahole, paremal klubi Kanada esivõistlustel teiseks tulnud naiskond — Rivita Riihiaho, Tiiu Astok ja Eva Rosinger.

USA senati raport kultuurisidemeist paljastab ohtusid

WASHINGTON (VES) — Senati sisemise julgeoleku alamkomitee ootab avaldamist 1000-leheküljeline aruanne spionaazhi ja propagandatehnikast, sisult köitvaim põnevusjutt, mis koostatud N. Vene poolt ülejooksnud mehe kinnise ülekuulamise andmeil. Ülekuulatu töötas aastaid KGB agendina.

Märgitakse, et rahvaste sisemine julgeolek on tugevalt puudutatud neist paljastusist. Saadud informatsioon on juba asjahuviliste maade kasutuses, kelledest mõned on ka Atlandi Pakti liikmed. Asjasse on segatud ka prominentseid tegelasi.

Alamkomitee, kes tegeles põgeniku ülekuulamisega, on esimehe sen. James O. Eastlandi (dem. Miss.) eesistumisel arutamas, millises ulatuses on võimalik saadud teateid avaldada rahvusvahelisi suhteid ohustamata.

Saadud andmed on külmaks dushiks sadadele ameerika haridustegelastele, teadlastele, kirjanikele ja poliitikutele, kes saabuvad tagasi külastusreisidelt raudeesriide taha, kuhu siirdutud kultuuritegelaste vahetuse alusel.

Enamik neist on olnud seal KGB agentide käes — algusest lõpuni. Nad langesid ka kenade vene naiste võrku ja neist said väljapressimise ohvrid. Neile maaliti ette ja esitati täielik valepilt nõuk. oludest, südamlikult-soojalt neisse suhtunud venelaist saatjate poolt, kes neid tervitasid Venes kui oma intellektuaalseid kaaslasi.

Üks niisuguseid külaliste tervitajaid oli Juri Krotkov, nüüd 50-ndates aastates mees, autor ja näidendite kirjutaja, kes tegutses välismaistre intellektuaalidega, otsides nende juures oma linguheitmise võimalust. Ülestunnistuse kohaselt töötanud Krotkov vene salapolitsei, KGB ülesandeis 17 aastat.

Ta oli haritud mees, kes vabalt võis välismaiste külalistega vestelda prantsuse, inglise, saksa, hispaania ja veel mõnes keeles, meeldides neile oma liberaalse hoiakuga. Ta saavutas otse sensatsioonilisi tulemusi prominentsete isikute õnge võtmiseks ja KGB mänguriistaks tegemises.

Kui KGB ta välismaale saatis, kandis Krotkov vene uudisteagentuuri Tassi esindaja nime. Tema reputat-

Järg. lhk. 2.

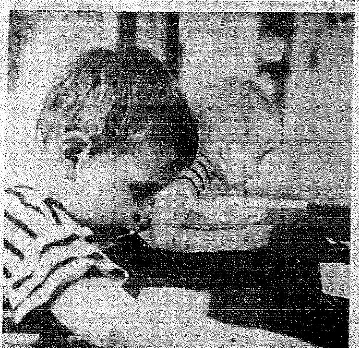

4-aastased Petter Liibus ja Peeter Nurmis eesti lasteaias mängimas.

Läbirääkimised ja vaidlused Leonid Vahteri referaatõhtul

Järgnesid läbirääkimised. M. Juhkam tähendas — referaadist järeldus, nagu oleks N. Liidus rezhiim jälle? Ohjad kõvemini pihku võtnud. Kõneleja tähendas veel, et relvastuselt on USA N. Liidust tugevam. Milles kõneleja seda näeb? Üldiselt refereerija oli pessimistlik USA suhtes, kui aga tuleks konflikt USA ja N. Liidu vahel, kas tekib siis USA-l raskusi?

L. Vahter: USA peab end tugevamaks sõjaliselt. Tal on nimelt 41 allveelaeva tuumrelvadega N. Liidu 14 tuumrelvadega varustatud allveelaeva vastu. Ja need USA allveelaevad kurseerivad alati N. Liidu piirkondade lähedal. Olen pessimist Viini konverentsi suhtes ja ei usu, et sealt kuigi suuri resultaate tuleb. N. Liit ei pea ju lepinguid, USA-d võidakse sellel konverentsil alt vedada. N. Liidu suhtes on kogu maailma ajakirjandus väitnud, et rezhiim on seal tugevenud. Hrushtshovi ajal valitsemisohjad andsid pisut järele, nüüd pannakse seal jälle kirjanikke trellide taha.

A. Estra: Rezhiim on N. Liidus karmimaks muutunud, sest rezhiimi vastaseid on tekkinud rohkesti juurde.

V. Saarsen: Meie kodumaad on mitmel korral müüdud. USA on korduvalt kinnitanud, et ta ei tunnusta Nõukogude okupatsiooni Eestis ja meie esindus võib selle lubaduse põhjal USA-s eksisteerida. Kas ühenduses praeguse olukorraga on märgata meie probleemi suhtes külmenemist USA poolt? Sellest on vähe, kui saame igal 24. veebruaril uue kinnituse USA poolt meie suhtes, mis on ju ainult zhest.

L. Vahter: USA poliitikas ei ole meie suhtes mingeid muudatusi märgata. Kui julgeolekukonverents toime tuleb, siis vaevalt USA meid seal müüks. Kuipalju aga sellest konverentsist kasu on Eestile, see on teine küsimus. Praegu ei taha keegi sõjani minna.

M. Juhkam: Kui võrrelda Johnsoni ja Nixoni rezhiimi, peab küsima, kumb oli ja on soodsam meie probleemi suhtes. Mõtlen siin ka majanduslikku külge.

L. Vahter: Abirahad näiteks EIRE suhtes on väga alla läinud. EIRE asutati teatavasti 1954. aastal. Varem oli seal 25 isikut tegevuses. Vaba Eesti, Vaba Läti ja Vaba Leedu Komiteedesse ei võeta enam uusi liikmeid juurde, need öieti suretatakse välja. Aga see ei tähenda meie suhtes poliitilist muudatust.

I. Tolgre: Demokraatia idee ei ole nõrgenenud üksnes USA-s, vaid ka siin Rootsis, kus esinevad isegi järjest sagedamini anarhilised nähted. Ajakirjandus on Rootsis muutunud tendentslikuks. New Yorgis oli hiljuti vägev ehitustööliste demonstratsioon Nixonile pooleholu avaldamiseks, kuid Rootsi suurelehed ei ole sellest tänini ridagi kirjutanud. Valitsuse häälekandja "Aftonbladet" pidi siiski lõpuks nimetatud demonstratsiooni kohta artikli avaldama, kuid teatud mürgiliste ja kriitiliste märkustega. Seda võiks peaaegu nimetada ajude pesemiseks siin Rootsis. Arvan, et rezhiimidevastased demonstratsioonid nii USA-s kui ka Euroopas ei ole sugugi spontaansed, vaid mingitest keskustest algatatud ja juhitud ning isegi finantseeritud. USA poliitiline luureasutus teatas hiljuti oma juhi kaudu, et nende andmete kohaselt selliseks demonstrantsioonideks tuleb raha N. Liidust. Loeme ajalehtedest Mustadest Pantritest, missugune organisatsioon koosnevat kehvikuist. Kuidas võib aga see liikumine vahel organiseerida suurel määral lasteabi, kusagilt peavad nad selleks raha saama. Paistab, et üliõpilasrahutuste ak-

Järg. lhk. 2.

Emadepäev eesti lasteaias

Laupäev, 25. aprill oli Stockholmi Eesti Lasteaias üks suur ja tähtis päev, mil ka emad lasteaeda kaasa võeti, et pühitseda emadepäeva. Samuti olid ka isad soovikorral teretulnud. Aeg oli küll varane emadepäeva pühitsemiseks, kuna emadepäev on alles mai kuul, kuid kartus oli, et soojade ja kevadiste ilmadega lähevad isad-emad laupäeviti maale oma suvemajadesse ja ei tulegi kuulama, mida lapsed emadepäevaks õppinud.

Juba varakult kogunesid väiksed tüdrukud ilusates peokleitides ning poisid oma parimates ülikondades Loos isade-emade ja vanaisade-vanaemadega lasteaeda. Mängutoad olid "puupüsti" rahvast täis. Kõik toolid, nii pisikesed kui suured toolid istumiseks, kuid istmeist tuli siiski puudus ja isad olid sunnitud eestoas püsti seisma.

Peo alguses ütles tädi külalistele teretulemast ja kahetses, et kõige lõbusam toiming "ilmataadi vigurite" pärast oli jäänud tegemata — nimelt metsast lillede noppimine, kuid vaatamata sellele andsid lapsed emadele neid lilli, mida nad ise olid teinud pintsli ja pliiatsiga. Seal oli maalitud tulpe, päevalilli, karikakraid ja isegi mõni roos ning emad olid nii rõõmsad nagu oleksid nad saanud päris õigeid lõhnavaid lilli.

Seejärele asusid lapsed "lavale", mis eelmisel päeval oli valmistatud pinkidest ja kastidest. Poisid asusid tagumisse, tüdrukud ette ritta. Poiste rida oli palju pikem, kuna lasteaias on rohkem poisse kui tüdrukuid ja mõni päev on olnud lasteaias päris "poiste päev".

Lapsed lugesid kordmööda oma emadepäeva "lubaduse", mis kõlas järgmiselt:

"Täna on üks tore ja tähtis päev — täna on emadepäev. Täna lubame sulle emakene olla hea ja sõnakuulelik laps. Lubame, et me sind ei kurvasta. Täna täname sind kõige hoole ja vaeva eest. Täname sind kõige armastuse eest. Palume Taevaisa, et ta sind hoiaks. Palume, et ta annaks sulle tervist ja jõudu. Ja soovime sulle palju, palju õnne emadepäeva puhul".

Lauluettekanded algasid lauluga "Ema, emake, memme, memmeke". Lauldi veel "Väike lõokene", "Lõbusad haned" ja "Kus sa käisid, kus sa käisid sokukene". Tantsiti ka rahvatantse "Kaerajaani" ja "Kivikasukast", millised tädi oli lihtsustanud, kuna laste hulgas on ka väikseid kolmeaastaseid lapsi. Kanti ette veel mitu laulumängu ja vaadati filmi, mis oli tehtud lastest endisel jõulupeol. No küll oli tore ennast filmilinal vaadata ja seda tuli isegi kaks korda läbi vaadata. Vaadati filmi ka

Järg. lhk. 2.

Eesti Lasteaiast. Vasakul lasteaia juhataja Erna Klemmer mudilastega kästöö-tunnis, paremal koguneb lasteaia pere Emapäeva-esinemiseks. Äärmine vasakul Erna Klemmer, paremal äärmine Tiiu Anderson.

EPL *28. mail 1970*

SAKSA UMBTEE

Lääne-Saksa liidukantsleri Brandti uus kokkusaamine Ida-Saksa valitsusjuhi Stophiga ei andnud tagajärgi, mida ta tõenäoliselt oli lootnud. Iseloomustaval viisil läks kohtamine läänesaksa linnas Kasselis juba väliselt lahku esimesest kokkusaamisest idasaksa linnas Erfurtis kaks kuud tagasi. Erfurtis murdsid tohutud rahvahulgad politseiahelikke, et avaldada oma poolehoidu liidukantsler Brandtile. Demonstratsioone oli ka Kasselis, kus aga polnud tegemist just poolehoiu avaldamisega Ida-Saksa esindajale. Uusnatsid ja kommunistid püüdsid lihtsalt kohtamist Kasselis kas nurja ajada või vähemalt segada. Rahutused olid muidugi ebameeldivad eeskätt liidukantsler Brandtile kui saksa dialoogi algatajale.

Kohtamiseks Kasselis oli Brandt omalt poolt koostanud läbirääkimiste programmi kahekümne punktiga, mis oleksid aluseks suhete korraldamisel kahe saksa riigi vahel. Loetelu hõlmas liiklemise hõlbustamist, sisekaubanduse arendamist, koostööd teaduse, kultuuri ja spordi alal ning osalt sotsiaalsel põllul, eriti perekondlikes küsimustes. Lõpuks oli programmis ette nähtud esindajate vahetamine ministrite tasemel ja ühine kaasaminek rahvusvaheliste organisatsioonidega, alates Liitunud Rahvaste foorumiga. Mis puutub Ida-Saksamaa tunnustamisse rahvusvahelise õiguse kohaselt, siis sellest ei teinud Brandt üldse juttu.

Kui Brandti programm mahtus üheksale leheküljele, siis vastas Stoph ligemale kolm korda pikema traadiga. Ta tõrjus täielikult vaadet, nagu võiks läbirääkimistel olla tegemist mingisuguste "saksa siseasjadega". Stoph nõudis kategooriliselt "Saksa demokraatliku vabariigi" DDR ametlikku tunnustamist vastavalt rahvusvahelisele õigusele. Oma nõudmise põhjendusena tõi Stoph muuseas ette, et kui Bonni valitsus niisugust tunnustust ei taha anda, siis võivat see tähendada ohtu, et siseasjade teooriast lähtudes tungib Saksa Liiduvabariik kallale Ida-Saksamaale. Selles ühenduses tuli Stoph muidugi ka NATO küsimuse juurde väitega, Lääne-Saksamaa truudustõotus Põhja-Atlandi Liidule tähendavat ühinemist USA agressiivse poliitikaga. Sedarohkem olevat vajalik, et Saksa Liiduvabariik lõpetab DDR-i "diskrimineerimise" ja tunnustab tema territoriaalset puutumatust ja poliitilist suveräänsust.

Stoph polnud nõus andma vähimatki järel ka Lääne-Berliini küsimuses. Ta seletas, et seal olevat tegemist täiesti iseseisva üksusega, mis ei kujuta endast mingit Saksa Liiduvabariigi osa, nagu Bonni valitsus püüdvat sugereerida. Tolle deklaratsiooniga suunas Ida-Saksa valitsusjuht läbirääkimised lõplikult tagasi vanale umbteele, kust liidukantsler Brandt lootis väljapääsu leida. Brandtil pole muidugi kerge oma ebaõnnestumist avalikult üles tunnistada. Pärast kohtamist Kasselis oli ta siiski sunnitud möönma, et "ühenduste korraldamine mõlemate riikide vahel on nii pikk kui raske tee". Ta hoiatas ühtlasi selle eest, olukorda hinnates ei hellitataks "liialdatud lootusi."

Peab aga küsima, kas taolisi liialdatud lootusi pole just hellitatud läänesaksa sotsiaaldemokraatlikus parteis Willy Brandtiga eesotsas. Tavalise arusaamise järgi on raske ette kujutada, et traattõkete, miinivaljade ja Berliini-müüriga piiratud kommunistlik diktatuur julgeks astuda samme, mis tema ikestatud alamaid viiks vabaduse poole. Kohtamise ajal Kasselis rebiti maha ja kisti puruks idasaksa lipp. Teoga hakkama saanud noorukeist seletas üks, et ta oli talitanud protestiks oma sugulase mahalaskmise vastu idasaksa piirivalve poolt Berliini-müüri lähedal. Sündmus manab esile lõputu rea juhtumeid, kus kommunistliku diktatuuri halastamatu käsi on röövinud elu inimestelt, kes taotlesid vabadust. Tolle julma korra kehtestasid vene kommunistid esmalt oma N. Liidus ja sealt levis ta edasi nende ikestatud sulasriikidesse, Ida-Saksamaa kaasaarvatud. Nüüd näitavad kõnelused Erfurtis ja Kasselis, kui suur on tegelikult vastuolu kahe põhiliselt lahkumineva riigikorra vahel.

A.K.

SIIT ja SEALT

- Ly (n-na Kärem) ja Lars Torbjörnssonile sündis Köpingis poeg.
- Inglismaal Cardiffis elunev E. P. Weber sõitis USA-sse ja Kanadasse, kus Nova Scotias töötab arhitektina tema poeg. E. P. Weber on endine laevaomanik. Ta elab Cardiffis pensionärina.
- Cicagos elunev majandusteadlane mag. Rein Gutman teostas ametireisi Lõuna-Ameerikasse.
- Ligi aastapikkusel maailmareisil viibinud Austraaliaeestlased Ülo Saar abikaasaga jõudsid New Yorki tagasiteel Austraaliasse Üle Ameerika. New Yorgi Eesti Majas kohtasid nad Sydneyst USA-sse külla tulnud töösturi Sulev Raamiga.
- New Yorgis Albert Einsteini nimelises arstiteaduslikus ülikoolis toimunud rahvusvahelisest neurodialoogia konverentsist võttis osa dr. med. Ilmar Kiesel, kes on Portlandis Oregoni ülikooli õppejõuks. Dr. Kiesel on tuntud koolimehe O. J. Kieseli poeg.
- Stockholmis kuulutati abiellujatena maha Lennart Ljungh Brommast ja Ulla-Maj Siirak Ludvikast.

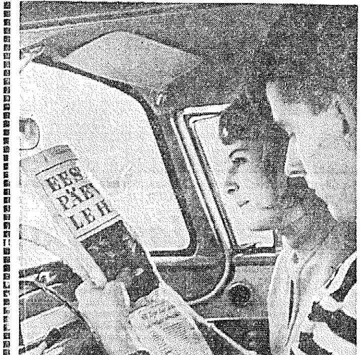

Nooreu ja vanad, kõik rahvuslikult mõtlevad eestlased, loevad ainukest vaba eestluse igapäevast sidemeest ja häälekandjat

EESTI PÄEVALEHT

Aeg on tellimisi uuendada uueks terminiks

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused (täita postil ajalehtede tellimiskaart, märkides Eskilstuna-Kuriren. uppl. C).
Tellimishinnad: aasta — kr 147:—, termin (4 kuud) — kr 53:—, kuu — kr 15:—.

Uuendage aegsasti, et lehe saamises ei tuleks vahet!

UUDE TERMINI
EESTI PÄEVALEHEGA!

Moskva tugevdab survet "isemeelsele" Rumeeniale

WIEN — Läänes liiguvad visad kuuldused, et möödunud nädalal toimunud külastusel Moskvasse sai Rumeenia parteijuht Ceausescu venelaste käest sõnaselge ultimaatumi. Selles nõutakse, et rumeenlased seovad end ideoloogiliselt, vennalikult ja praktiliselt N. Liiduga kui peaks puhkema mingisugune relvastatud konflikt. Peale selle tahavad Kremli juhid kasutada ka Rumeenia territooriumi Varssavi-pakti ühisjõudude manöövriteks. Comeconi suhtes on Rumeenia kategooriliselt tagasi lükanud N. Liidu ettepaneku, mis nägi ette n.n. ühise investeerimispanga moodustamist. Ceausescu toonitas, et Rumeenia vajab oma kapitali ise, lisades juurde, et iga idabloki riik peaks tohtima kaubelda ka lääneriikidega.

WIEN — Et N. Liidu ja Rumeenia juhtide läbirääkimised Kremlis olid suhteliselt ebasõbralikud, sellele viitavad ka hiljem väljastatud ametlikud kommünikeed, mis oma sõnastuselt on erakordselt jahedad. Ceausescu omalt poolt läkitas venelastele tänutelegrammi külalislahke vastuvõtu eest, kuid vähemalt üks lause on selline, mis äratab tähelepanu. Selles soovib Rumeenia parteijuht venelastele hääd edu sotsialismi ülesehitamisel, kuid toonitab eriliselt ja muidugi "läbi lillede", et taolist tegevust võivad venelased harrastada omal maal, mitte kusagil mujal.

WIEN — Poliitilised vaatlejad läänes täheldavad, et juunis saabuvad Bukaresti läbirääkimisile vene juhid. Kui asja vaadelda pessimistlikult, siis meenutab tegevus kangesti eelmängu Tshehhi draamale a. 1968. Tookord peeti venelaste ja tshehhide vahel terve rida läbirääkimisi, näiteks Moskvas, Prahas, Dresdenis, Cierna nad Tisous ja Bratislavas. Kõikidele "sõbralikele" lubadusile vaatamata sündis lõpuks ikkagi Tshehhoslovakkia sõnaselge okupeerimine peamiselt vene punaarmee poolt. Üldiselt on tähele pandud, et N. Liidu surve Rumeeniale on viimasel ajal suurenenud. Öeldakse, et pärast Tshehhoslovakkia lõplikku allistamist on venelased saanud suhteliselt vabad käed ka Rumeenias. Igal juhul on Ceausescu suhteliselt liberaalne ja isemeelne välispoliitika juba pikemat aega ärritanud N. Liitu, eriti veel asjaolu, et Rumeenia on üsna avalikult flirtinud koguni Pekingiga . . .

MOSKVA — Komsomoli avakongressil Moskvas seadis end parteijuht Brezhnev järjekordselt rambivalgusse, pidades komsomolkadele suure ideoloogilise kõne. Brezhnev kutsus N. Liidu noorust üles halastamatusse võitlusse "kodanlike igandite vastu". Ta toonitas, et võitluses sotsialismi ja kapitalismi vahel pole mingit kohta neutralismile ning kompromissidele. Peale selle nõudis Brezhnev komsomolkadelt tugevat ideoloogilist kindlust ja ranget distsipliini. Kremlis toimunud kongressist võttis osa viis tuhat komsomolkade delegaati. Venelaste andmeil on neid üle kogu N. Liidu umbes 27 miljonit.

ROOMA — A-pakti välisministrite konverentsil Roomas esines ettekandega USA välisminister William Rogers. Ta luges muuhulgas ette president Nixoni läkituse, milles president toonitab, et sissemarss Kambodzhasse oli USA sõjajõudude evakueerimiseks Vietnamist absoluutselt hädavajalik. Peale selle puudutas Rogers olukorda ka Lähis-Idas ja sõnas, et N. Liidu sõjaliste jõudude pidev suurenemine selles piirkonnas on sundinud USA-d teatud määral muutma oma välispoliitikat. Ta meenutas, et märtsis otsustas valitsus edasi lükata Iisraeli relvanõudmise asja lootuses, et sel juhul ka N. Liit vähendab oma saadetisi Egiptusele. "Kahjuks aga on meie lootused selles punktis purunenud", sõnas välisminister Rogers.

USA mured ka meie mured

Algus lk. 1

vahiks ülesandega kindlustada kodanikele rahu. Nüüd on aga USA läinud niikaugele, et president on esitanud Kongressile seaduseelnõu iga kodaniku eksistentsi alammäära kindlustamiseks.

POLITTISEERIMINE

Demokraatlike valimiste ja valimisvõistluste tagajärjeks on, et kõik küsimused politiseeritakse, ett tähendab et elamikud tehakse teadlikeks, äratatakse neis egoismi nende huvisfääri suhtes ning kutsutakse neid võitlema poliitilisele areenile. Elanike vaesematele gruppidele Ameerikas, kes olid varemalt eemal poliitilisest võitlusest, tuubitakse nüüd pähe, et nende vaesuses ei ole süüdi nemad ise ega nende saamatus, vaid et selles on süüdlased ühiskond ja riik. Nende kohustuseks peetakse kõiki kodanikke ülal pidada. Neegreile tuubitakse pähe, et nende olukorras on süüdi valge ühiskond. Kõigis neis ülesköetud gruppides on nüüd tekkinud suur psühholoogiline pööre.

Propagandaga ümbertöötatud inimene hakkab mõtlema, et tal on õigus riiklikule ja ühiskondlikule abile ja et talle on tehtud ülekohut. Varemalt vaatas selline inimene ühiskonna abile kui annetusele, mitte aga õigusele. Nüüd tuleb ta ühiskonna võitlusareenile ja võitleb seal õiguse nimel emotsionaalsete puhangute saatel.

MASSID AREENILE

Masside ilmumisega ühiskondlikule areenile on tekkinud tänapäeva inimese teadvuses veel teine pööre. Läinud sajandil, mil demokraatia idee oli veel värske, oli selle idee mõju suur inimeste hingedele. See paistis tolle aja inimesele enneolematuna, et ta võib oma esindajate kaudu elu reformeerimisest ise osa võtta. Vahepeal on demokraatlik idee palju kaotanud oma mobiliseerivast jõust. Demokraatia on saavutatud, elu on sellest küllastatud.

Siin on toimunud sama protsess nagu inimesel, kes kaotab vajaduse söögi järele kui ta kõht on täis. Moodne inimene on kaotanud ka usu demokraatiasse, sest ta on hakanud nägema, et see ei suuda tema soove rahuldada. Inimene on kaotanud austuse ka seaduste suhtes ja ei läbe oodata reforme riigilt. Massid ilmuvad tänavale, et survet avaldada otsese aktsiooniga.

Valimiskast on asendatud vägivallaga. Seda tänapäeva demokraatiat nimetab hispaania filosoof Ortega y Gasset superdemokraatiaks, mis viib aga anarhiale.

RADIKAALNE LIBERALISM

USA olukorras on täiendavaks momendiks suur liberalismi mõju ja seda ajal, kus oleks vajalik endadistsipliin. Humaanne ja idealistlik elukäsitlus on eriti tõusnud tänapäeva Ameerikas. Ometi tundub seejuures, et USA-s ei mõisteta tänapäeva karmi elurealiteeti. Liberalism jutlustab, et kuritegija on ühiskonna produkt, võttes seega kurjategijalt ära ta isikliku vastutuse.

Paljud kohtunikud USA-s on liberaalsete vaadetega, nii et kurjategijad saavad tihti väikesi karistusi, karistusi tingimisi, või vabastatakse enne tähtaega. Liberalism USA-s nõuab surmanuhtluse kaotamist.

Tegelikult ei ole USA-s juba 1967. aastast peale ühtegi surmaotsust täidetud, sajad istuvad kinni selle otsuse täitmise ootel. Iga õige demokraatia tunnuseks on kodaniku eri arvamise õigus. USA-s on see õigus laialdane. Kodanik võib avalikult kutsuda üles riigivastastele tegudele, tal on õigus demonstreerida.

Liberaalsed ringkonnad püüavad viia ka vägivalda põhiseadusega lubatud opositsiooniõiguste hulka. Paljud sellest ringkonnast on tegevuses, et lahkarvamise juures võidaks teostada niisugust õigust ka sõjaväes, vähemalt väljaspool teenistust. Iga päev kuuleme USA-s liberalismi jutlustatavat, et igal kodanikul on õigus hakata vastu seadusele ja võimule, kui talle ütleb südametunnistus, et tal on õigus. Liberalism peab masside vägivalda vähemaks paheks kui selle mahasurumist riigivõimu poolt.

USA-s on suur osa ajakirjandusest liberaalide käes. New Yorgi linnapea Lindsay, väga liberaalne republikaan, kiitis avalikult üliõpilaste koosolekul 29. aprillil s.a. neid, kes olid vastu sõjaväkke kutsumise käsule ja nimetas neid kangelasteks. USA tuntud professor James Burnham nimetab oma teoses "Lääne enesetapmine" liberalismi lääne kultuuri enesetapmise ideoloogiaks.

MURELAPS NOORUS

Tänapäeva noorus on murelapseks niihästi Ameerikas kui ka Euroopas. Vanasti võitlesid isa ja poeg sama de ideaalide eest, kuigi poeg võis olla radikaalsem. Nüüd ei võitle suur osa noorusest enam demokraatia eest. Nad on võõrdunud sellest oma hinge sügavikus ning on totalitaarsed. Paradoksaalne on, et neil puudub programm uueks ühiskonnaks, nagu see oli mineviku revolutsionääridel. Nende programmiks on vaid kehtiva korra lõhkumine. See on Euroopa ja Ameerika radikaalse nooruse põhitüüp, kes demonstreerib lõhub, tekitab korralagedust.

Moodne inimene elab alaliselt tohutu sisemise pinge all. Juba hommikul ärgates satub ta päevarutiini keerisesse küll tööleminekuga, riietumisega, suhtlemises teiste inimestega. Kogu ta päev on reglementeeritud. Paljud nõrgemad elemendid, eriti noorsoo hulgast, ei suuda taluda niisugust pingelisust ja põgenevad pingevabasse primitivismi. Niisugust taandumist realiteedist hippide juures näeme kõikjal ka Euroopas ja Aasias. Nad lahkuvad ühiskonnast, kui võrd see tänapäeval võimalik, ja elavad hingelises rõõmu- ja mugavusetundes omasuguste hulgas mitte midagi tehes või veetes oma aega tingel-tangeliga.

Tüüpilised põgenejad realiteedist on ka nüüd moodiläinud mürk- ja uimastusvahendite tarvitajad. Nende mürkainete tarvitajad unustavad realiteedi ja satuvad muinasmaailma. Paljud ei pääse enam sellest harjumusest.

Mõlemad need tüübid, s.t. need, kes hakkavad ühiskonda lõhkuma oma trotsist, kui ka need, kes põgenevad sealt passiivselt, moodustavad selle massi, keda õssitajad ja praeguse ühiskonna kukutajad rakendavad oma eesmärkide teenistusse. Need tänapäeva mured USA-s piinavad terveid elemente. Mõeldakse, et neist võib üle saada sotsiaalolukorra parandamisega, mis nõuab aga kolossaalseid summasid. Vastasrind ütleb, et neid summasid on võimalik hankida, kui USA loobub Vietnami sõjast ning välistest kohustustest. L. Vahter tähendas — ta ei arva, et see lootus paika peaks. Ei ole usutav, et USA või teiste mandrite ülikoolides lõpeksid rahutused USA vägede äratoomisega Vietnamist. Praegusele rahutule noorusele on Vietnam ja muud sellised vaid loosungeiks. Vajalikul korral leitakse teised loosungid opositsiooni õigustamiseks. Sellises olukorras on USA presidendil ning ta valitsusel tohutult raske laveerida ning teostada otstarbekat välispoliitikat.

Kas on USA revolutsiooni eelõhtul? L. Vahter tähendas: "Sellele vastaksin oma arusaamade kohaselt kindla eiga. Isegi kommunistlikus ajakirjanduses ei ole ma lugenud, et USA oleks "revolutsiooni olukorras", öeldes kommunistide keeles. Suurlinnade pööbel ei moodusta veel tõelist USA-d. President ütles öieti ühes oma kõnes paar kuud tagasi, et ta toetub nn. vaikivale enamusele, s.o. enamusele, kes töötab ausalt, on patriootiline ning peab lugu vanadest väärtustest — aususest, usust, seaduse austamisest."

Nende sõnadega lõpetas L. Vahter oma huvitava ja mõttetiheda ettekande, mida kviteeriti kauakestva aplausiga. A. Horm ERN-i nimel tänas referenti laiahaardelise ülevaate eest, milles paljusid tänapäeva probleeme tõstati.

FAKT

Kohalik elu

ALINGSAS

Moodustati valimistoimkond

Rootsi Eestlaste Esinduse Alingsåsi Valimistoimkonna moodustamise koosolek teostus 23. skp. Hagav. 12. Koosolekut juhatas Ruut Paglant ja protokollis Bernhard Smith.

Enne toimkonna valimisele asumist andis REE nimel Ruut Paglant ülevaate REE organites ja Esinduskogus tehtud tööst ja tõstis esile neid saavutusi mis tehtud töö ja innustatud koostöö tulemusena rühmade vahel on tulnud kasuks kogu meie rahvusgrupi eluavaldustele. Kuna aga poliitiline pinge nii Rootsis, kui rahvusvahelises ulatuses näitab pidevalt tõusu, siis peame ka meie sellest tegema oma järeldused ning veelgi tugevamini koonduma omi ridu. Sügisel REE üldvalimistel avaneb meile selleks soodne võimalus tõendada, et meie rahvusgrupp Rootsis peab kinni demokraatlikust korrast, millega meie kui vähemuse suhtes Rootsis tuleks arvestada.

Koosolek otsustas 1970.a. Valimistoimkonda valida: Esim. Edgar Söster, sekretär Arvo Palmisto, laekahoidja Bernhard Smit ja liikmeteks Amanda Toom ning Herman Proos.

Sügisel toimuvatest valmistest on õigus osavõtta ka noortel kes saavad 18. aastaseks 1970.a.

BANKERYD

EPK koosolek

Eesti Põllumeeste Kogude Rootsis esinduse täiskogu koosolek toimub laupäeval, 30. mail kl. 14 Bankerydi alevis Centrumbaari ruumes kauni Vätterni järve ääres 6-7 km Jönköpingi linnast. Päevakorras peale erakonna tegevusse puutuvate küsimuste ka sise- ja rahvusvahelised probleemid.

Senatiraport

Algus lk. 1

sioon draamakirjanikuna ja ameerika-vastase, Paul Robesoni eluloole põhjeneva näidendi autorina, võimaldas temale pääsu kõikidesse ringkondadesse.

Ent lõpuks läks temale endale ta osa vastikuks. Ta ütleb, et mäng mis ta kogu aeg pidi mängima, oli puhtaim propaganda — odav, primitiivne pamflett.

1963. aastal põgenes ta Inglismaale. Briti võimud keelustasid tema andmete avaldamise vastavalt sellekohasele eriseadusele. Kuid nüüd avaldatakse osa tema seletusi Senati alamkomitee poolt. Krotkov elab praegu vale nime all Ühendriikides, mis on saanud tema alaliseks elukohamaaks.

*

USA ajakirjandus, tuues teateid eelmärgitust, lisab, et Senat otsustas äsja määrata 5 miljonit dollarit 1000 USA ametisiku ja nende abikaasade sõitudeks Venesse eesmärgiga, "saavutada paremat arusaamist" USA ja N. Vene vahel. Võibolla võtab Senat pärast Krotkovi ülestunnistuste lugemist eesmärgitud rahamäära mise otsuse revideerimisele.

"Turismilinn Tallinn"

BOSTON (VES) — USA ajaleht "The Christian Science Monitor" toob oma turismileheküljel ülevaate Tallinnast kui turismilinnast. Lehe Moskva kirjasaatja Charlotte Saikowski jutustab Tallinna vanalinna omapärastest vaatamisväärsustest ja annab mõne reaga ka ülevaate Eesti ajaloost alates 13. sajandist.

Kirjasaatja on saanud külastada ka üht rahvapidu Tallinna lähedal kolhoosis ja jutustab sealsetest ilusatest rahvatantsudest murul. Möödaminnes mainitakse ka Eesti laulupidusid ja lisatakse, et Tallinnat külastavat iga aasta sajad tuhanded turistid. Turistide hulka on siin loetud ilmselt ka Tallinnat alatasa külastavad venelased.

*

Rootsi lehtedes esineb tänavu reisibüroo kuulutustes ka "ristlemisettepanek", mis hõlmab peale Leningradi sadama ka Tallinnat. Ka see viitab venelaste huvile kasutada Tallinna senisest rohkem turismiks ja välisvaluuta teenimiseks.

Läbirääkimised

Algus lk. 1

tiviseerijaid samuti finantseeritakse kusagilt.

L. Vahter: Viibides äsja Pariisis lugesin FBI juhi Hooveri seletust ajalehtedest, et rahutuste taga seisavad kommud, ka majandusliku jõuga. Liberaalid ei taha sellest kõnelda. Härra Toigre mainis "Dagens Nyheteri" ja nimetas teda Rootsi "New York Timesiks". See New Yorgi ajaleht on oma informatsiooni rohkuse poolest esikohal maailmas. Ta on aga nüüd muutunud liberaalseks — see on ta viga. Varem seda lehte tunti erapooletuna, nüüd on ta sellelt positsioonilt ära libisenud ja kaldunud vasakule. See leht aina ründab Nixonit. Oli tõepoolest tähelepanuäratav, et ehitustöölised karistasid päris füüsiliselt Nixoni vastu demonstreerivaid üliõpilasi.

A. Horm: Rootsi on üks maid Euroopas, kes tegeleb aina oma ajalehtede kaudu USA arvustamisega. See mõjutab kogu elanikkonda, sest positiivsusest USA elus ei ole siin pea kunagi midagi kuulda. See teeb lugejad segaseks. Arvan, et ka referent oli liialt pessimistlik, oleksime temalt tahtnud kuulda rohkem positiivset USA suhtes. Need eestlased, kes külastavad USA-d ja saabuvad siia tagasi, kinnitavad, et olukorrad USA-s on hoopis teist moodi kui on kirjeldatud Rootsis. Arvan, et USA-s ei ole areng positiivses mõttes kunagi nii tohutult suur olnud kui tänapäeval. Hariduse andmise alal on see areng otse enneolematu, miljonid ja miljonid õpivad ülikoolides. Samuti on USA-s tohutult tõusnud üldine jõukus. Ka Euroopas on igal pool Atlandi ruumis teostunud kiire ülesminek, mujal aga allakäik.

L. Vahter: A. Horm on alati optimist olnud, mina ei ole sugugi pessimist, küll võin end pidada realistiks. Ütlen veel, et N. Liidu aktiivsus ühe suureneb, läänemaailm ei lähe aga selles mõttes edasi. USA on sunnitud Vietnamist lahkuma, selles asjas olen pessimist ja kardan, et Indo-Hiina läheb kommunistlikuks. N. Liidu võimsus suureneb Vahemere rajoonis ja Israel-Egiptuse konfliktiga ühenduses näib, et Vene võim sealgi Araabia maailma poolel juurde võtab. Mis aitab majanduslik jõukus, kui ühiskond sisemiselt laguneb. 1917. aasta vene revolutsioonis võttis ainult väike kommunistide grupp võimu üle. Mina ei ole nii pessimistlik kui A. Horm arvab, ma ei usu et USA-s tuleb revolutsioon. Kuid USA on sunnitud oma olukorra saneerimiseks midagi otsustavat ett võtma.

L. Karupää: Arvan, et demokraatia ei ole surnud ja et võib oodata selle uuestiärkamist ka USA-s. Seda tunnistas seal äsjane võimas ehitustööliste demonstratsioon Nixoni tegevuse toetamiseks. Ka Rootsis võib arvata, et rahvas siin kord ärkab. Ei maksa kaotada usku demokraatiasse.

P. Püusepp: Kui noored olime, mässasime meie ka, kuid meil oli teatud programm. Ka rootsi maoistidei on programm, kuid teistel märatsejatel ei ole ja ei ole teada, mida nad õieti tahavad. LO esimees Geijer käis USA-s Rootsi halba vahekorda selle maaga heaks tegemas. Kuidas õieti USA-s vaadatakse Rootsile?

L. Vahter: USA kutsus oma eelmise suursaadiku Rootsist ära ja tekkis niiöelda saadikukriis. Rootsi ei ole partner USA-le kommunismi vastu võitlemisel. See on tõepoolest hull, et radikaalitseval noorusel ei ole mingit programmi. Ütlen veel — ma ei usu revolti USA-s. Kui see tuleks, näiteks New Yorgis, kus asub niipalju neegreid, oleksid sündmused kohutavad ja ennenähtamatud. Arvan, et reaktsioon tuleb, sest USA tööliskond on terve.

I. Toigre: Miks USA ei ole kasutanud Vietnami sõjas kohe alguses resoluutset taktikat, sellist aktiivsust nagu nüüd näeme Kambodzha kampaanias. Siin Rootsis öeldakse halvustavalt USA suhtes: Vaadake, suur impeerium ei saa tillukesest talurahva maast jagu. Mis on selle põhjused?

L. Vahter: On raske öelda, miks USA ei toiminud Vietnami sõjas kohe alguses aktiivsemalt. Võimalik, et seda ei tahtud humaanseil kaalutlusil, kardeti kaotusi tsiviilrahva hulgas. Võimalik, et kardeti ka Hiina sekkumist, mis küll ei olnud usutav. USA kodusel avalikul arvamisel on suur mõju ja eriti Vietnami sõja likvideerimise nõudmisel. Nixonil on tohutu raske valitseda, sest Kongressil on demokraatide käes enamus ja eelseisvateks presidendivalimisteks tehakse juba nüüd kihutustööd. Demokraatide Nixonivastane taktika ongi suurelt osalt partei propaganda tulevase jaoks.

L. Vahterilt küsiti veel, kuidas elab eesti noorus USA-s. Küsiteldav vastas, et eesti noorus on väga töökas, väheste eranditega kõik õpivad ülikoolis ja ka lõpetavad. Väga vähe on eesti nooruse hulgas tänapäeva taolisi mõttetuid radikaale. Eesti noorusele USA-s võib ainult kiitust avaldada. Sellega lõppes sisukas ettekandeõhtu. A. Horm tänas rootsi eestlaskonna nimel Leonhard Vahterit huvitava ettekande eest ja palus siinsete eestlaste tervitused edasi anda USA eestlaskonnale. Neid sõnu kviteeriti aplausiga.

Fakt.

ARVO MÄGI külalislektor

Kirjanik ja kirjandusteadlane mag. phil. Arvo Mägi on kutsutud külalislektoriks eeloleval suvel Jyväskylä ülikooli suvesemestrile.

Arvo Mägi loeb 12 õppetunni ulatuses eesti kirjandust ja kirjanduslugu.

Emadepäev

Algus lk. 1

laste suvekodust kus lapsed jooksid poolpaljalt metsas ja suplesid meres.

Ettekannete ajal oli eestoas laud kaetud saiade ja mahlaga. Kõht oligi läinud tühjaks ja need maitsesid ülihästi. Külalistele pakuti kohvi.

Kogu aja surises filmikaamera ja klõpsusid fotokaamerad. Varsti näeme jälle filmi ja pilte emadepäeva poolt, kui mitte enne siis septembris, kui lasteaed jälle algab oma tegevust.

Juku

- **Kunstnik Arville Puström sai Morris County kunstiühingu näitusel oma abstraktse õlimaali "Sinised inimesed" eest auhinna. Näitusel esinesid veel Eliise Uiga ja Richard Sööt.**

Leinateateid

Kuressaares, Eestis, suri 21. aprillil Melania Igge, kes maeti 25. aprillil.

Torontos, Kanadas, suri 18. mail Sinaida Koor, sünd. 22. jaanuaril 1888.

---

†

Armas abikaasa ja sugulane

Johannes Kubo

* 8.1. 1897 Viljandimaal
† 25.5. 1970 Stockholmis

Sügavas leinas

ABIKAASA
ÕED PEREKONDADEGA
Kanadas
LINDA ja FLO
SUGULASED
Eestis ja Kanadas

. . . .

Aeg ei mälestusi matta jõua.

. . . .

Matusetalitus toimub esmaspäeval, 8. juunil kell 15.30 Trons kabelis Metsakalmistul.

---

†

Johannes Kubo

Armas sugulane

Mälestavad kurbuses

KARL ja OLGA
VELLNER
GERT, RUTH ja KARL
VELLNER
YVETTE ja PATRICK
LAERUM

---

†

Armas

Rein Kaldus

* 10.9. 1913 Pärnus
† 23.5. 1970 Södertäljes

Leinavad

O. EVALD
M. ja E. TREUDE

. . . .

Matusetalitus toimub laupäeval, 6. juunil kell 10.30 Södertälje Gravkapellet'is.

---

†

Head sõpra ja truud relvavenda

Rein Kaldus't

mälestavad

ENDISED KAASVÕITLEJAD
ERNA II PATALJONIST